

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa 2.5.2023

Terhi Takala

valmistelusihteri

Otteen saaja / asianosainen:

Toimivalta-alueen kunnat

Tiedoksianto:

2.5.2023 sähköposti

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen:

2.5.2023

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Aika 25.04.2023 16:00 - 18:03

Paikka Sähköinen kokous Teams-etäyhteydellä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Heromaa-Karjalainen Siru	puheenjohtaja	
	Korkiakoski Sami	jäsen	
	Pyykkönen Mona	jäsen	
	Ekpa Simon	jäsen	
	Pietiläinen Jukka	jäsen	poistui klo 16.46 §:n 20 käsittelyn aikana
	Puusaari Riina	jäsen	
	Kyyrönen Hanna-Kaisa	jäsen	
	Jalonen Pasi	jäsen	
	Pessinen Tuija	jäsen	
	Raulahti Mikko	jäsen	
	Vierumäki Juha	jäsen	
	Hakala Merja	varajäsen	
	Nieminen Tuula	varajäsen	
	Vilkman Mira	Padasjoen kunnanhallituksen edustaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
Lastikka Mika	kaupungininsinööri, esittelijä		
Särkkäaho Rauno	joukkoliikennepäällikkö, asiantuntija		
Kempainen Milja	joukkoliikennesuunnittelija		

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Jokinen Lauri	joukkoliikennesuunnittelija
Lindgren Juha	joukkoliikennesuunnittelija
Niemi Maria	joukkoliikennesuunnittelija
Immonen Minna	viestintä- ja markkinointisuunnittelija
Takala Terhi	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Seppälä Ada	varapuheenjohtaja	
	Salonen Juho	jäsen	
	Neoff Wille	jäsen	
	Ratia Jorma	kaupunginhallituksen edustaja	

Valitse toimitus puolesta

Siru Heromaa-Karjalainen

Terhi Takala

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Hanna-Kaisa Kyyrönen

Pasi Jalonen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 02.05.2023

Terhi Takala

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

valmistelusihteri

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

§ 14

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 15

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Hanna-Kaisa Kyyrönen ja Pasi Jalonen.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

§ 21

Aikatauluvihkoista luopuminen

36/08.01.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Joukkoliikennesuunnittelija Milja Kempainen, p. 050 3985 575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että aikatauluvihkojen teosta ja painamisesta luovutaan kesäaikataulukaudesta 2024 alkaen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenneyksikkö esittää mahdollisuutta luopua painetuista aikataulukirjoista kesäaikataulukaudesta 2024 alkaen. Valtaosa joukkoliikenteen asiakkaista hakee aikataulu- ja reittitietoja digitaalisista palveluista. Aikatauluvihkon sisältöä ei ole mahdollista päivittää aikataulukauden aikana, vaikka liikennöintiin ja aikatauluihin jouduttaisiin tekemään muutoksia. Aikatauluvihko on sisällön vanhenemisen vuoksi tehoton viestintäkanava. Aikatauluvihkosta luopuminen vähentäisi pelkästään paino- ja jakelutyöstä aiheutuvia kustannuksia noin 30 000 euroa vuodessa ja vapauttaisi joukkoliikenneyksikön henkilöstöresursseja joukkoliikenteen suunnittelu- ja kehitystyöhön. Aikatauluvihkon tilalle voidaan hankkia aikataulupalvelu, joka täyttää saavutettavuus vaatimukset

ja mahdollistaa myös aikataulujen tulostamisen palvelusta. Muutos vähentäisi vuosittaisia jatkuvia kustannuksia käyttöönoton jälkeen.

Aikatauluvihkosta luopuminen

LSL:n aikatauluvihko tehdään ja painetaan kaksi kertaa vuodessa (kesä- ja talvikaudelle). Aikatauluvihko sisältää aikataulu- ja reittitietojen lisäksi myös yleistä informaatiota mm. lipputuotteista ja hinnoista.

Aikatauluvihkoja on saatavilla linja-autoissa, LSL:n asiakaspalvelussa, R-kioskeissa ja kuntien palvelupisteissä. Aikatauluvihko on toistaiseksi julkaistu myös sähköisenä versiona, joka ei kuitenkaan täytä saavutettavuusdirektiivin mukaisia vaatimuksia.

Vielä vuonna 2018 aikatauluvihko jaettiin kaikkiin alueen kotitalouksiin vuosittaisen painomäärän ollessa yli 200 000 kappaletta. Aikatauluvihkojen kotijakelusta luovuttiin elokuussa 2019. Vuosittainen painomäärä oli vuonna 2022 noin 85 000 kappaletta.

Aikatauluvihkojen menekkiä eri pisteissä on hankala ennustaa ja ylimääräiset vihkot aiheuttavat varastointihaasteita ja runsaasti hävikkiä. Aikatauluvihkojen valmistelusta, painatuksesta ja jakelusta luopuminen on kustannus- ja ympäristövaikutusten kannalta suositeltavaa. Painatuksen ja jakelun kustannukset ovat olleet noin 30 000 euroa vuodessa.

Aikatauluvihkosta luopuminen vähentää kaikkien kuntien kustannuksia.

Valtaosa joukkoliikenteen matkustajista hakee aikataulu- ja reittitiedot sähköisistä palveluista, kuten reittioppaasta. Helmikuussa 2023 tehdyn asiakastytyväisyyskyselyn mukaan 82 % vastaajista hakee aikataulutietoja sähköisistä palveluista ja 27 % paperisesta aikatauluvihkosta. Edellisessä kyselyssä (8/2021) paperista aikatauluvihkoa hyödynsi 39 % vastaajista. Aikatauluvihkon käyttäjäkunta on pieni verrattuna esimerkiksi LSL:n reittioppaan käyttöön – reittioppaassa on keskimäärin 55 000 kävijää

kuukaudessa. On odotettavissa, että painetun aikatauluvihkon käyttö vähenee lähivuosina entisestään sähköisten palveluiden kehittyessä ja käytön lisääntyessä.

Painetun aikatauluvihkon suurimpana ongelmana on, ettei aikatauluvihkon sisältöä voida muuttaa painon jälkeen. Aikatauluvihko tuotetaan, taitetaan ja lähetetään painoon jo useita kuukausia ennen aikataulukauden vaihtumista ja aikatauluvihkoon painettu informaatio muuttuu virheelliseksi, mikäli painatuksen jälkeen liikennöintiin joudutaan tekemään muutoksia. Esimerkiksi aikataulumuutosten tekemistä onkin pyritty välttämään kesken aikataulukauden, vaikka muutokset olisivat perusteltuja ja matkustajia hyödyttäviä. Aikatauluvihkoon verrattuna esimerkiksi reittioppaassa olevat tiedot ovat ajantasaisia ja helposti päivitettäviä.

Aikataulu- ja reitti-informaation lisäksi myös muu aikatauluvihkossa oleva informaatio voi muuttua painatuksen jälkeen. Aikatauluvihkon mennessä painoon ei usein ole tietoa esimerkiksi lippu-uudistusten tai poikkeusreittien tarkoista alkamispäivämääristä, minkä vuoksi aikatauluvihko on myös muun viestinnän kannalta tehoton kanava.

Aikatauluvihkot painetaan ainoastaan suomeksi, jolloin ne eivät palvele vieraskielisiä käyttäjiä. Painettu aikatauluvihko ei myöskään ole yhdenvertaisesti saavutettavissa eri käyttäjien välillä ja aikatauluvihkon sisältö vaatisi myös ulkoasun selkeyttämistä ja luettavuuden kehittämistä.

Aikatauluvihko ei sisällä tietoa, jota ei olisi saatavilla muista kanavista. Aikataulu- ja reittitiedot ovat saatavilla reittiopas-palvelussa, joka täyttää saavutettavuusvaatimukset.

Aikatauluvihkon aineisto tuotetaan erillään LSL:n muusta liikennöintidatasta. Aikatauluvihkon teko vaatii runsaasti työpanosta vuosittain useiden viikkojen ajan. Aineiston valmisteluun ei ole

käytettävissä automaattista tulostusohjelmistoa, vaan aikatauluvihkon teko on manuaalista ja virheherkkää käsityötä.

Vapautuvien resurssien siirtäminen korvaavan aikatauluinformaation kehittämiseen ja muuhun suunnittelutyöhön hyödyttäisi suurempaa joukkoa joukkoliikenteen matkustajia. Vapautuvia henkilöstö- ja talousresursseja voitaisiin käyttää myös esimerkiksi pysäkki-informaation kehittämiseen.

On tarkoituksenmukaista ohjata matkustajia entistä enemmän sähköisten palveluiden pariin myös siksi, että sähköisissä palveluissa matkustajat tavoitetaan tehokkaasti myös häiriötilanteiden, kuten poikkeusreittien aikana.

Korvaavana palveluna aikatauluvihkole on mahdollista hankkia joukkoliikenneviranomaisen nettisivuille upotettava sähköinen aikataulupalvelu, jonka avulla matkustaja voi helposti tarkastella linja- ja pysäkkikohtaisia aikataulu- ja reittitietoja. Esimerkiksi linjojen lähtöpysäkkien aikataulujen lisäksi palvelun avulla matkustaja pääsee tarkastelemaan, mitkä ovat suunnitellut lähtöajat kaikilta reitin varrelta olevilta pysäkeiltä. Aikataulupalvelu päivittyy automaattisesti, kun LSL:n liikennöintidataa päivitetään, minkä ansiosta tiedot ovat aina ajan tasalla. Aikataulupalvelu toisi aikataulut LSL:n nettisivuille saavutettavassa muodossa ja korvaisi LSL:n nettisivuilla julkaistun ja käsityönä tehdyn aikatauluvihkon.

Aikataulupalvelun tarjoamat aikataulu- ja reittitiedot ovat nykyisellään nähtävillä myös LSL:n reittioppaassa, mutta aikataulujen tulostus reittioppaasta ei kuitenkaan toimi kovin käyttäjäystävällisesti.

Aikataulupalveluun sisältyisikin erillinen tulostuspalvelu, joka mahdollistaa aikataulujen tulostuksen asiakkaan tarpeisiin.

Aikataulupalvelun hankintakustannus on 26 500 - 32 500 euroa ja ylläpito 950-1250 €/kk palvelun halutusta laajuudesta ja ominaisuuksista riippuen. Vuosittainen ylläpitokustannus olisi 11 400 € -15 000 €. Nykyiset aikatauluvihkon painatus- ja jakelukustannukset ovat noin 30 000€/v. Lisäksi yksikön omaa työtä voitaisi vapauttaa muihin tehtäviin.

Aikatauluvihkoa käyttävät pääasiassa matkustajat, jotka eivät voi käyttää sähköisiä aikataulupalveluita tai kokevat niiden käytön hankalaksi. Tällaisten matkustajien olisi jatkossa mahdollista saada maksutta tuloste käyttämiensä linjojen aikatauluista asiakaspalvelusta tai kuntien palvelupisteistä. Matkustajat voisivat tulostaa aikataulut myös itsenäisesti LSL:n nettisivujen aikataulupalvelusta. Erityisesti ikäihmisten olisi aikatauluvihkoon verrattuna helpompi lukea tulosteesta vain käyttämänsä linjan aikatauluja. Palveluliikenteestä on jatkossakin tarjolla oma esite, joka ei ole riippuvainen aikatauluvihkon painatuksesta.

Muissa Suomen joukkoliikennekaupungeissa aikatauluvihkojen painatuksesta luopuminen on ollut viime vuosina trendi, jolla ei ole todettu vaikutusta matkustajamääriin. HSL, Tampere, Hämeenlinna, Oulu ja Kuopio ovat jo luopuneet aikatauluvihkojen painattamisesta. Muutos on tapahtunut ongelmitta, eikä sillä ole ollut vaikutusta joukkoliikenteen matkustajamääriin. Vapautuneet henkilöstö- ja talousresurssit on ollut mahdollista kohdentaa muuhun kehitys- ja suunnittelutyöhön sekä viestintään.

Vaikutusten ennakoarviointi

Muiden alueiden viranomaisten kokemusten perusteella aikatauluvihkoista luopumisella ei ole ollut vaikutusta matkustajamääriin tai lipputuloihin. Joukkoliikenteen mahdolliset aikataulujen muutokset muuttuvat aikatauluvihkosta luopuessa aikaisempaa joustavammiksi ja

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

muutostarpeisiin pystytään reagoimaan nopeammin.

Joukkoliikenneyksikön työaika vapautuu ja sitä voidaan kohdistaa kehittämistoimiin. Aikatauluvihkosta luopuminen vähentää painokustannuksia noin 30 000 euroa vuodessa.

Aikataulujen saavutettavuus verkkosivuilla paranee, mikäli tilalle hankitaan korvaavaksi palveluksi erillinen aikataulupalvelu. Matkustajat, jotka eivät voi käyttää sähköisiä palveluita, voisivat hakea tulostetun linja- tai pysäkkiaikataulun palvelupisteeltä. Palvelusta voi myös tulostaa itse haluamansa aikataulun paperisena omaan käyttöön. Mikäli korvaavaa palvelua ei hankita, ei käytännöllistä toimintoa tulostettuun selkeään aikatauluun ole. Sähköiseen aikataulupalveluun voidaan viedä myös reaaliaikaiset tiedot ja poikkeustiedot reittioppaan tapaan. Korvaavasta aikataulupalvelusta kertyy noin 30 000 euron ylimääräinen kertaluontoinen aloituskustannus, jonka jälkeen jatkuva vuosittaiset kustannukset laskevat noin 15 000 euroa vuodessa verrattuna aikatauluvihkon paino- ja jakelukustannuksiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 21

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18 .00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi
puh. 03 814 2214
Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Ote pöytäkirjasta 25.04.2023

riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.